Công thức liên hệ giữa hằng số điện li và độ điện li

Cả hai đại lượng hằng số điện li và độ điện li đều có thể tính thông qua nồng độ các chất tại thời điểm cân bằng. Vậy hai đại lượng trên có mối liên hệ gì với nhau hay không? Hãy đọc bài viết dưới đây để có đáp án nhé các em.

1. Công thức liên hệ giữa hằng số điện li và độ điện li

Xét cân bằng (*), giả sử nồng độ ban đầu là C_o và độ điện li α .

$$AX \quad \rightleftarrows \quad A^+ + \qquad \quad X^-(*)$$

Ban đầu: C_o

Phân li: $\propto C_o$ $\propto C_o$ $\propto C_o$

Cân bằng: $(1-\alpha)C_o \qquad \propto C_o \qquad \propto C_o$

Ta có:
$$K = \frac{\left[A^{+}\right] \cdot \left[X^{-}\right]}{\left[AX\right]} = \frac{\alpha C_{o} \cdot \alpha C_{o}}{\left(1 - \alpha\right) C_{o}} = \frac{\alpha^{2} C_{o}}{1 - \alpha}$$

Như vậy, khi biết K và C_0 ta có thể xác định được độ điện li và ngược lại Đối với trường hợp chất điện li quá yếu có thể xem $1- \infty = 1$

$$\Rightarrow \alpha^2 = \frac{K}{C_o} \text{ hay } \alpha = \sqrt{\frac{K}{C_o}}$$

2. Bài tập minh họa

Câu 1: Tính hằng số điện li của CH₃COOH, biết rằng dung dịch CH₃COOH 0,05 M có độ điện li là 1,85%?

A. 1,74.10⁻⁵

B. 1,54.10⁻⁵

C. 2,74.10⁻⁵

D. 2,54.10⁻⁵

Hướng dẫn

$$CH_3COOH \rightleftharpoons CH_3COO^- + H^+$$

Bd 0,05

Pli 0.05α 0.05α 0.05α

CB $0.05.(1-\alpha)$ 0.05α 0.05α

$$K = \frac{(0,05.\alpha)^2}{0,05.(1-\alpha)} = \frac{(0,05.1,85\%)^2}{0,05.(1-1,85\%)} = 1,74.10^{-5}$$

Đáp án A

Câu 2: Tính hằng số điện li và độ điện li của dung dịch HCOOH 0,007 M, biết trong dung dịch có $[H^+] = 0,001M$?

A.1,87.10⁻³ và 0,243

B. 1,67.10⁻³ và 0,143

C. 1,67.10⁻³ và 0,243

D. 1,87.10⁻³ và 0,143

Hướng dẫn

Phương trình điện li: HCOOH ⇌ HCOO⁻ + H⁺

Nồng độ axit HCOOH phân $li = [H^+] = 0,001M$

Độ điện li là :
$$\alpha = \frac{C'}{C_o} = \frac{0.01}{0.07} = 0.143$$

$$HCOOH \rightleftharpoons HCOO^- + H^+$$

Bd 0,07

Pli 0.07α

 0.07α 0.07α

CB $0.07.(1-\alpha)$

 0.07α 0.07α

$$K = \frac{(0,07.\alpha)^2}{0,07.(1-\alpha)} = \frac{(0,07.0,143)^2}{0,07.(1-0,143)} = 1,67.10^{-3}$$

Đáp án B

Câu 3: Trong 1 lít dung dịch axit HF có chứa 0,1 mol axit HF nguyên chất. Độ điện li của axit này là 8%. Hằng số phân li của axit này là:

A. 6,96.10⁻⁴

B. 7,96.10⁻⁴

C. 6,96.10⁻³

D. 7,96.10⁻³

Hướng dẫn

Nồng độ ban đầu của axit HF là $C_o = 0.1M$

$$\begin{array}{ccccc} HF & \rightleftarrows & F^- & + & H^+ \\ Bd & 0,1 & & & \\ Pli & 0,1\alpha & 0,1\alpha & 0,1\alpha \\ CB & 0,1.(1-\alpha) & 0,1\alpha & 0,1\alpha \\ K_a = & \frac{(0,1.\alpha)^2}{0,1.\left(1-\alpha\right)} = & \frac{0,1.(8\%)^2}{1-8\%} = 6,96.10^{-4} \end{array}$$

Đáp án A